

ชนชาติไท

ผู้วิจัย : อานันท์ กาญจนพันธุ์

ชื่อเรื่อง : การประเมินสถานภาพไทศึกษา : การผสมผสานทางชาติพันธุ์และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ปีงบประมาณ : ๒๕๔๐

ปีที่วิจัยเสร็จ : ๒๕๔๑ ปีที่พิมพ์ : -

สาระสังเขป (Abstract) :

งานการวิจัยนี้อยู่ในชุดภาพรวมองค์ความรู้ไทศึกษา ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน สังเคราะห์ ภาพรวมทิศทางการวิจัยไทศึกษาด้านการผสมผสานทางชาติพันธุ์และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม

ผลการวิจัยพบว่า มีแนวทางการศึกษา ๕ แนวทางคือ ๑) ลักษณะดั้งเดิมทางชาติพันธุ์ ๒) การแลกเปลี่ยนและการรับอิทธิพลทางวัฒนธรรม ๓) การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ ๔) ประวัติศาสตร์การผสมผสานทางชาติพันธุ์ ๕) ความเป็นตัวตนทางชาติพันธุ์ ผลงานการศึกษาส่วนใหญ่เป็นแนวทางที่ ๑ และแนวทางที่ ๒ แสดงให้เห็นว่ากระแสดวงความคิดของนักวิจัยท้องถิ่นและนักวิชาการไทยบางส่วน มุ่งศึกษาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของวัฒนธรรมไท ไม่สามารถอธิบายความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทภายใต้บริบทสังคมที่มีกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ อาศัยอยู่ด้วย สำหรับแนวทางที่ ๓ ถึงแนวทางที่ ๕ มีนักวิชาการไทยส่วนน้อยที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคม การผสมผสานทางชาติพันธุ์ การทำให้เป็นไท การสร้างความเป็นตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ซึ่งไม่สามารถตอบคำถามความสัมพันธ์ที่หลากหลายและซับซ้อนของกลุ่มชาติพันธุ์ไทกับกลุ่มอื่นๆ ได้

การพัฒนาแนวความคิดใหม่เพื่อการวิจัยในอนาคตประกอบด้วยวิธีการศึกษาอย่างน้อย ๓ ประการคือ ๑) ต้องวิจัยภาคสนามด้านมานุษยวิทยาอย่างเจาะลึก ๒) ต้องเน้นการตั้งคำถามวิจัยที่มีลักษณะวิจารณ์ ทำทฤษฎีข้อสรุปเดิมๆ ๓) ให้ความสำคัญการวิเคราะห์ห้องครัวรวมและการเปรียบเทียบ

คำสำคัญ (Keyword) : ไทศึกษา, กลุ่มชาติพันธุ์ไท, วัฒนธรรมไท

ผู้วิจัย : ศิราพร ณ ถลาง

ชื่อเรื่อง : การประเมินสถานภาพไทศึกษา : คติชาวบ้านและวรรณกรรม

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ปีงบประมาณ : ๒๕๔๐

ปีที่วิจัยเสร็จ : ๒๕๔๑ ปีที่พิมพ์ : -

สาระสังเขป (Abstract):

งานวิจัยนี้อยู่ในชุดภาพรวมองค์ความรู้ไทศึกษา ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจรวบรวม ประเมินองค์ความรู้ วิเคราะห์แนวทางการศึกษาคติชนและวรรณกรรมชนชาติไท ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการวิจัยต่อไป

ผลงานวิจัยสรุปว่า แนวทางการศึกษาที่ผ่านมาแบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน คือ ๑) รวบรวมเรื่องเล่าจากผู้เฒ่า และ รวบรวมต้นฉบับวรรณกรรมลายลักษณ์อักษร ๒) ปิวรรตเรื่องเล่า วรรณกรรมจากอักษรไตเป็นไทย ๓) วิเคราะห์คติชน วรรณกรรมทั้งวิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัยของนักวิชาการ ๔) เปรียบเทียบคติชน วรรณกรรม

ของชนชาติไทยกลุ่มต่างๆ ส่วนองค์ความรู้คติชน วรรณกรรมของชนชาติไทยแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ ๑) ไทย
อาหม ไทยใหญ่ ไทยดำ ไทยขาว จ้วง ไม่มีทั้งนิทาน ตำนาน ยังไม่มีการปริวรรตวรรณกรรมเป็นอักษรไทย ๒)
ไทลื้อ ไทจีน ลาว มีการวิจัยบ้าง มีการรวมนิทาน ปริวรรตวรรณกรรมบ้าง ๓) ไทยวนล้านนาและไท
อีสาน มีการรวบรวม ปริวรรต วิจัย วิทยานิพนธ์มาก ส่วนใหญ่ศึกษาเชิงวรรณคดี ได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร
การดำเนินเรื่อง ฉาก สุนทรียภาพทางภาษา มีการเปรียบเทียบวรรณกรรมล้านนาและวรรณกรรมอีสานบ้าง
ยังขาดการศึกษาคติชนและวรรณกรรมเพื่อเข้าใจชนชาติไทยหรือสังคม วัฒนธรรมชนชาติไทย

ทิศทางการศึกษาคติชนและวรรณกรรมของชนชาติไทย อาจจัดโครงการศึกษาวิจัยได้แก่ โครงการ
รวบรวมข้อมูลคติชนภาคสนามในดินแดนชนชาติไทยนอกประเทศ โดยการปริวรรตคติชน วรรณกรรมชน
ชาติไทยนอกประเทศ โครงการวิจัยคติชน วรรณกรรมชนชาติไทยในบริบททางสังคม โครงการวิจัย
เปรียบเทียบคติชน วรรณกรรมชนชาติไทยกลุ่มต่างๆ โครงการวิจัยเปรียบเทียบสังคม วัฒนธรรมชนชาติไทย
(สหสาขาวิชา)

คำสำคัญ (Keyword) : ไทยศึกษา, คติไทย, วรรณกรรมไทย, อักษรไทย, คติชนวิทยา

ผู้วิจัย : นฤมล วิทยุชระนันท์

ชื่อเรื่อง : การประเมินสถานภาพไทยศึกษา : ความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรม

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ปีงบประมาณ : ๒๕๔๐ ปีที่วิจัยเสร็จ : ๒๕๔๑ ปีที่พิมพ์ : -

สาระสังเขป (Abstract):

งานวิจัยนี้อยู่ในชุดภาพรวมองค์ความรู้ไทยศึกษา ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อประมวล จำแนก ประเมิน
สถานภาพไทยศึกษา ด้านความเชื่อและพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทย สำหรับการพัฒนาโครงการวิจัยใน
อนาคต

ผลงานวิจัยพบว่า งานเขียนเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อและพิธีกรรมในประเทศไทยมีทั้งการรวบรวมข้อมูล
พื้นฐานและการศึกษาวิจัยในเชิงวิเคราะห์ กลุ่มที่มีผู้ศึกษาไว้มากที่สุดคือ กลุ่มไทยในประเทศไทยโดยเฉพาะ
กลุ่มไทยวน (คนเมือง) ในภาคเหนือของประเทศไทย กลุ่มไทยสยามในภาคกลางและไทยอีสาน ส่วนปักษ์
ใต้ก็มีการศึกษาวิจัยอยู่มากพอสมควร กลุ่มลื้อ ลาวโซ่ง และภูไทนั้นมีงานศึกษาวิจัยบ้าง ส่วนกลุ่มพวน ย้อ
เงิน การศึกษายังมีอยู่ค่อนข้างจำกัด สำหรับกลุ่มไทนอกประเทศไทยมีนักวิชาการตะวันตกให้ความสนใจ
กลุ่มลาวและกลุ่มไทดำ ในปัจจุบันแนวโน้มการศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมของไทยอาหมและไทลื้อในสิบ
สองปีนั้น โดยนักวิชาการท้องถิ่นนั้นมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ส่วนไทอื่นๆ (คล้าย ฟ่าเก๋ อ้ายตน คำตี้ ใต้คง เงิน พวน ไทแดง ไทยขาว ย้อ จ้วง กำ-ล้วย ฯลฯ) มีงาน
เขียนอยู่จำกัด และที่ผ่านมาก็มักจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เรียบเรียงและบันทึกโดยนักวิชาการท้องถิ่นซึ่งเสนอ
รายละเอียดโดยไม่เน้นที่การวิเคราะห์เนื้อหาเนื่องจากการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีหรือการโต้แย้งโดยใช้กรอบ
แนวความคิดที่ชัดเจนนั้นเป็นมรดกของระบบคิดแบบตะวันตก

ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อและพิธีกรรมของกลุ่มไทยหลายๆ กลุ่มก็คือ การมี
“มรดกร่วมทางวัฒนธรรม” ซึ่งเป็นสิ่งเหลือรอดที่แสดงให้เห็นวัฒนธรรมอันเก่าแก่ของไทยโบราณ (Survivals
of the ancient Tai Culture) เช่น ความเชื่อเรื่องแกน ผีฟ้า ผีบรรพบุรุษ เลื้อเมือง ไบบ้านใจเมือง ขวัญ
พิธีกรรมในการเปลี่ยนช่วงชีวิต การสักราย และความเชื่อกับพิธีกรรมที่เกี่ยวกับสัตว์บางอย่างในตำนาน

คำสำคัญ (Keyword): ไทยศึกษา, ไทย--คติความเชื่อ, ไทย--ศาสนาและพิธีกรรม, วัฒนธรรมไทย

ผู้วิจัย : รัศมี ชูทรงเดช, อมรา ศรีสุชาติ และ ดวงกมล อัสวมาศ

ชื่อเรื่อง : การประเมินสถานภาพไทศึกษา : โบราณคดี

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ปีงบประมาณ: ๒๕๔๐ ปีที่วิจัยเสร็จ : ๒๕๔๑ ปีที่พิมพ์ : -

สาระสังเขป (Abstract):

งานวิจัยนี้อยู่ในชุดภาพรวมองค์ความรู้ไทศึกษา ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อประมวลสังเคราะห์ และประเมินสถานภาพไทศึกษาด้านโบราณคดีชนชาติไท สำหรับพัฒนาโครงการวิจัยในอนาคต

ผู้วิจัยพบว่าหลักฐานโบราณคดีที่งานวิจัยนำมาใช้อ้างอิงเพื่อวิเคราะห์ตีความให้ความหมายต่อเรื่องไทศึกษาประกอบด้วย ๑) ชาติพันธุ์จากโครงกระดูกแบบมองโกลอยด์ (ใต้) ๒) รูปแบบการฝังศพในหม้อ/ไห ๓) พิธีกรรมการขุดฝังและถอนฟันหน้า ๔) ขวานหินขัดแบบมีป้า ๕) หม้อสามขา ๖) ถวดลายแบบสำหูนท์กาลานายบนภาชนะดินเผาและเครื่องประดับสำริด ๗) ศิลปะถ้ำ ๘) กลองมโหระทึกสำริด ๙) หินทุบเปลือกไม้เพื่อทำผ้า ๑๐) การปลูกข้าว ๑๑) ตุ่มหูแบบลิง-ลิง-โอ อันนำไปสู่การเสนอแนวคิดทฤษฎีเรื่องไทศึกษาในด้านพลวัต วัฒนธรรมในเขตพื้นที่ทั้ง ๔ เขต มี ๔ แนวคิดทฤษฎีคือ

๑) การแพร่กระจายวัฒนธรรมและประชากรเนื่องมาจากการอพยพเคลื่อนย้ายจากเหนือลงใต้ ๒) การแพร่กระจายวัฒนธรรมและประชากรเนื่องจากการอพยพเคลื่อนย้ายจากตะวันตกไปตะวันออก ๓) การปะทะสังสรรค์ทางวัฒนธรรมระหว่างภาคพื้นทวีปและหมู่เกาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๔) การสร้างสรรค์วัฒนธรรมขึ้นเองของกลุ่มชนที่ถือกำเนิดบนดินแดนในเขตพื้นที่นั้นๆ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน

การประเมินงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ขาดการใช้หลักฐานโบราณคดีทุกประเภท ใช้เพียงหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ๒-๓ ประเภท ทำให้การตีความหมายและวินิจฉัยไม่ชัดเจน ยังไม่มีงานวิจัยที่ใช้หลักฐานโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เรื่องราวความสัมพันธ์กับเรื่องไทศึกษาในเขตพื้นที่ทั้ง ๔ เขต

คำสำคัญ (Keyword): ไทศึกษา, โบราณคดี, ชนชาติไท, กลุ่มชาติพันธุ์

ผู้วิจัย : รัตนาพร เศรษฐกุล

ชื่อเรื่อง : การประเมินสถานภาพไทศึกษา : ประวัติศาสตร์

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ปีงบประมาณ: ๒๕๔๐ ปีที่วิจัยเสร็จ : ๒๕๔๑ ปีที่พิมพ์ : -

คำสำคัญ (Keyword): ไทศึกษา, ประวัติศาสตร์ไท, วัฒนธรรมไท

สาระสังเขป (Abstract):

งานวิจัยนี้อยู่ในชุดภาพรวมองค์ความรู้ไทศึกษา ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาทางศึกษาประวัติศาสตร์ไท วิเคราะห์ ตีความ ประเมิน สังเคราะห์สถานภาพไทศึกษาด้านประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาโครงการวิจัยในอนาคต

ผู้วิจัยพบว่ามีงานศึกษาประวัติศาสตร์ไทจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปบทความทั่วไป งานเขียนประวัติศาสตร์ไทที่เผยแพร่ในปัจจุบันเท่าที่ค้นหาได้ในประเทศไทยและการติดต่อกับต่างประเทศมีลักษณะที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับมาตรฐานทางการศึกษาประวัติศาสตร์ในประเทศนั้นๆ และสภาพการณ์

ภายในประเทศนั้นๆ เช่นกัน นักวิชาการต่างประเทศเช่น ชาวตะวันตกและชาวญี่ปุ่นจะมีการศึกษาที่เป็นระบบ มีหัวข้อการศึกษาที่ชัดเจนและมีความพยายามที่จะกำจัดอคติทางวิชาการ ในขณะที่นักประวัติศาสตร์ที่เป็นปัญญาชนท้องถิ่นมักมีแรงผลักดันของความรู้สึกเชื้อชาตินิยมในการศึกษาและนำเสนอ ประวัติศาสตร์และวัตถุประสงค์ของการศึกษานั้นจะเน้นการสร้างความรู้สึกเชื้อชาตินิยมเพื่อผลทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม อย่างไรก็ตามงานศึกษาประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาทั้งหมดนั้น ไม่ได้มุ่งเพื่อการสร้างองค์ความรู้แต่เพียงอย่างเดียวแต่ก็มีวัตถุประสงค์ทางการเมืองหรือมุ่งผลประโยชน์อื่นๆ ด้วย

แนวโน้มในปัจจุบันของการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยคือ การศึกษาอย่างลึกซึ้งเป็นระบบตามแนวทางการศึกษาประวัติศาสตร์แบบใหม่ อย่างไรก็ตามในขณะนี้ยังไม่มีการเขียนงานประวัติศาสตร์ที่สมบูรณ์ออกมา งานส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเฉพาะหัวข้อ ปรากฏในรูปของบทความทางวิชาการที่ต้องการการพัฒนาหรือศึกษาให้ลึกซึ้งต่อไป หัวข้อในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยที่ยังขาดการศึกษาอย่างลึกซึ้งและควรได้รับการสนับสนุนได้แก่ ๑) หัวข้อประวัติศาสตร์ไทยโดยรวม ๒) หัวข้อประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย ๓) หัวข้อประวัติศาสตร์สังคมไทย ศึกษาเฉพาะกลุ่มหรือศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มหรือศึกษาให้เห็นภาพรวมของกลุ่มไทยทั้งหมด

ผู้วิจัย : ชีระพันธ์ เหลืองทองคำ

ชื่อเรื่อง : การประเมินสถานภาพไทยศึกษา : ภาพรวมองค์ความรู้ไทยศึกษา

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ปีงบประมาณ : ๒๕๔๐ **ปีที่วิจัยเสร็จ :** ๒๕๔๑ **ปีที่พิมพ์ :** -

สาระสังเขป (Abstract) :

งานวิจัยชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสถานภาพไทยศึกษาโดยการสังเคราะห์ภาพรวมองค์ความรู้ ๑๑ โครงการย่อยคือ ๑) การผสมผสานทางชาติพันธุ์และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ๒) คติชาวบ้านและวรรณกรรม ๓) ความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรม ๔) สถาปัตยกรรมศิลปกรรม และหัตถกรรม ๕) ระบบการเมืองการปกครอง ๖) ระบบเศรษฐกิจและระบบนิเวศ ๗) ภาษาและภาษาศาสตร์ ๑ ๘) ภาษาและภาษาศาสตร์ ๒ ๙) โบราณคดี ๑๐) ประวัติศาสตร์ ๑๑) กำเนิดไท เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาชุดโครงการวิจัยในอนาคตของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปว่า นักวิชาการไทยสนใจศึกษาเรื่องไทยศึกษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเพียง ๕ กลุ่มจาก ๗๐ กว่ากลุ่ม คือ ไทยวน ไทจีน ไทเหนือ ไทลื้อ ไทใหญ่ ไทอาหม ไทดำ-ไทขาว ลาว และจ้วง นักวิชาการท้องถิ่นเน้นการรวบรวมข้อมูลและเสนอผลวิเคราะห์แบบพรรณนา งานวิจัยประเภทกลุ่มเล็กมีการพิสูจน์ประเด็นปัญหามีน้อย นักวิจัยศึกษาค้นคว้าเรื่องไทยศึกษาแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มคือ ๑) กลุ่มไทยศึกษากระแสหลักประกอบด้วยศาสตร์ทางประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา คติชนวิทยา ภาษาและวรรณคดี ๒) โบราณคดี ๓) ภาษาศาสตร์ ๔) สถาปัตยกรรมศิลปกรรม-หัตถกรรม องค์ความรู้ไทยศึกษาแต่ละด้านไม่เท่ากัน เป็นภาพที่ลงเลือนไม่สมบูรณ์

ผู้วิจัยเสนอให้มีการส่งเสริมการวิจัยด้านไทยศึกษาเป็นโปรแกรมใหญ่ระดับชาติ นักวิชาการกลุ่มใดสนใจและมีความพร้อมในการวิจัย แหล่งทุนก็ควรส่งเสริมสนับสนุนก่อน ส่วนการวิจัยเรื่องไทเป็นวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาน่าจะได้รับการสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนเป็นพิเศษ แต่ควรสรุปผลการวิจัยเป็นบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกิน ๒๐ หน้า

จัดพิมพ์เผยแพร่เป็นหนังสือชุดรวมบทความวิจัยไทยศึกษา ในส่วนนี้ถ้านิสิตนักศึกษาไม่สามารถทำเองได้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยอาจขอความร่วมมือจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คำสำคัญ (Keyword): ชนชาติไทย, ไทยศึกษา, ไทย-ศาสนาและพิธีกรรม, กลุ่มชาติพันธุ์ไทย

ผู้วิจัย : สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธุ์

ชื่อเรื่อง : การประเมินสถานภาพไทศึกษา : ภาษาและภาษาศาสตร์ (๑)

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ปีงบประมาณ : ๒๕๔๐ ปีที่วิจัยเสร็จ : ๒๕๔๑ ปีที่พิมพ์ : -

สาระสังเขป (Abstract):

งานวิจัยนี้อยู่ในชุดภาพรวมองค์ความรู้ไทศึกษา ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อประมวล วิเคราะห์ ตีความ ประเมิน และสังเคราะห์สถานภาพไทศึกษาด้านภาษาและภาษาศาสตร์ ๗ หัวข้อ สำหรับพัฒนาโครงการวิจัยในอนาคต

ผลการวิจัยพบว่า

๑. การกระจายของภาษาไท-กะได และแผนที่ภาษา มีองค์ความรู้เกี่ยวกับการกระจายของภาษาจำนวนมาก แต่เป็นการศึกษาแบบกระจัดกระจายแบ่งพื้นที่ และมีแผนที่อยู่บ้าง แต่ด้วยข้อจำกัดทางการเมืองและสังคมทำให้งานด้านนี้ยังขาดความสมบูรณ์

๒. พจนานุกรมและรายการคำศัพท์ มีรายการคำศัพท์และพจนานุกรมจำนวนหนึ่งยังไม่ครอบคลุมจำนวนภาษาไท-กะไดที่สำคัญ และมีปัญหาเรื่องอักษรแทนเสียงที่ใช้แตกต่างกันมาก

๓. แบบเรียนและคู่มือการเรียนภาษา คู่มือและแบบเรียนภาษามีน้อย และมีเป้าหมายเฉพาะกลุ่มเฉพาะยุคสมัยเกินไป และเป็นแบบเรียนเฉพาะบางภาษาเท่านั้น

๔. ภาษากับวรรณกรรม การศึกษาด้านภาษาและวรรณกรรมมีน้อยมากด้วยข้อจำกัดด้านภาษา

๕. การศึกษาแนวนิรุกติศาสตร์ การศึกษาด้านนิรุกติศาสตร์ยังมีน้อยด้วยขาดผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญด้านนี้

๖. การศึกษาแนวภาษาศาสตร์เปรียบเทียบและเชิงประวัติ มีผลงานและองค์ความรู้ด้านภาษาศาสตร์เชิงประวัติและเชิงเปรียบเทียบมาก แต่ยังเป็นองค์ความรู้ที่อยู่ระหว่างการถกเถียง อภิปราย รอการค้นคว้าต่อไป

๗. ประวัติและพัฒนาการของอักษรไท การศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของอักษรไทค่อนข้างสมบูรณ์ แต่การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพัฒนาการของอักษรไท-กะไดกลุ่มอื่นๆ ยังมีน้อยมาก

คำสำคัญ (Keyword): ไทศึกษา, ภาษาไท, ภาษาศาสตร์, อักษรไท

ผู้วิจัย : นันทนา รณเกียรติ และคนอื่นๆ

ชื่อเรื่อง : การประเมินสถานภาพไทศึกษา : ภาษาและภาษาศาสตร์ (๒)

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ปีงบประมาณ : ๒๕๔๐ ปีที่วิจัยเสร็จ : ๒๕๔๑ ปีที่พิมพ์ : -

สาระสังเขป (Abstract):

งานวิจัยนี้อยู่ในชุดภาพรวมองค์ความรู้ไทศึกษา ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสถานภาพไทศึกษาทางภาษาและภาษาศาสตร์ด้านเสียง (สัทศาสตร์และสัทวิทยา) คำและประโยค(ระบบหน่วยคำและความสัมพันธ์) ความหมาย (อรรถศาสตร์) ภาษาในบริบททางสังคมและวัฒนธรรม (ภาษากับการสื่อสาร)

ผลการวิจัยพบว่า ภาษาที่ได้มีการค้นคว้ามามากที่สุด ได้แก่ ภาษาในกลุ่มไท(Tai) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มไทสาขาตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern Tai) ภาษาที่พบว่ามีการศึกษามากที่สุด

ได้แก่ ภาษาลาวและไทยวน (ส่วนใหญ่เป็นภาษาลาว/ไทยวนที่พบในประเทศไทย) ภาษากลุ่มไทสาขากลาง และสาขาเหนือพบว่ามีการศึกษาบ้าง สำหรับภาษากลุ่มก่า-สุ่ย กลุ่มกะได และกลุ่มที่ยังไม่แน่นอน พบว่ามีผลงานการศึกษาน้อยหรือไม่มีเลยในบางหัวข้อ เช่น ภาษาในบริบทสังคมและวัฒนธรรม วิธีการที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการพรรณนา ผลงานจึงอาจจะยังขาดความลุ่มลึกเนื่องจากขาดระเบียบวิธีวิจัยที่เด่นชัด ผลงานที่พบอาจจะออกมาในรูปของการศึกษาภาษาทั้งระบบหรือลักษณะใดลักษณะหนึ่งของภาษา

ในแง่ของแนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ขึ้นอยู่กับหัวข้อที่ศึกษา กล่าวคือในเรื่องของสัตศาสตร์ พบว่าผลงานเป็นการศึกษาด้านสัตศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ ในเรื่องของสัตวิทยาพบว่าผลงานส่วนใหญ่ใช้กรอบทฤษฎีหน่วยเสียงในการวิเคราะห์ ด้านคำและประโยคพบว่าผลงานส่วนใหญ่ใช้ทฤษฎีไวยากรณ์แบบเน้นโครงสร้าง ในด้านอรรถศาสตร์พบว่าผลงานส่วนใหญ่เป็นแนวคิดภาษาศาสตร์แบบเน้นโครงสร้าง ในเรื่องของภาษากับสังคมและวัฒนธรรม ผลงานส่วนใหญ่ใช้แนวคิดที่ว่าภาษาสะท้อนสังคม วัฒนธรรม และโลกทัศน์ของผู้พูด รวมทั้งภาษามีการแปรไปตามปัจจัยต่างๆ

นอกจากนี้ยังพบว่ามีกลุ่มภาษาและภาษาต่างๆอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้มีการวิจัยศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะภาษาในกลุ่มก่า-สุ่ย กลุ่มกะได กลุ่มไทสาขาคะวันตกเฉียงใต้ ในแง่ของแนวความคิด/ทฤษฎีสมควรที่จะเริ่มแนวทางการศึกษาให้ต่างไปจากผลงานที่ผ่านมา

คำสำคัญ (Keyword): ไทศึกษา, ภาษาไท, ภาษาศาสตร์--โครงสร้างทางภาษา

ผู้วิจัย: สุภางค์ จันทวานิช และ วิมาลา ศิริพงษ์

ชื่อเรื่อง: การประเมินสถานภาพไทศึกษา : ระบบการเมืองการปกครอง

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ปีงบประมาณ: ๒๕๔๐ ปีที่วิจัยเสร็จ : ๒๕๔๑ ปีที่พิมพ์ :-

สาระสังเขป (Abstract) :

งานวิจัยนี้อยู่ในชุดภาพรวมองค์ความรู้ไทศึกษา ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อประมวล วิเคราะห์ ตีความ ประเมิน และสังเคราะห์สถานภาพไทศึกษาด้านระบบการเมืองการปกครองสำหรับการพัฒนาโครงการวิจัยในอนาคต

ผลการวิจัยสรุปว่า การประมวลองค์ความรู้ระบบการเมืองการปกครองของชนชาติไทมี ๕ กลุ่มได้แก่ ไทอาหม ไทใหญ่ ไทลื้อ ลาว และไทดำ-ไทขาว ผลงานเกี่ยวกับกลุ่มไทอาหม ไทลื้อ มีความสมบูรณ์มากกว่ากลุ่มอื่น นักวิชาการต่างประเทศ นักวิชาการไทย นักวิชาการท้องถิ่นมีการศึกษาเรื่องระบบการเมืองการปกครองที่ใช้กรอบแนวคิดและวิธีการทำงานต่างกัน นักวิชาการตะวันตกมีผลงานตีพิมพ์ระดับนานาชาติมากที่สุด นักวิชาการไทยมีผลงานตีพิมพ์ระดับชาติ ส่วนนักวิชาการไทท้องถิ่นไม่มีผลงานตีพิมพ์ องค์ความรู้ระบบการเมืองการปกครองของชนชาติไทประกอบด้วยเรื่องรูปแบบการปกครองเป็นบ้าน-เมือง โครงสร้างระบบบริหาร ชนชั้นทางสังคม ระบบศักดินา การจัดการเรื่องที่ดิน การก่อรูปของรัฐไท

ข้อเสนอแนะว่าด้วยโจทย์วิจัยใหม่สำหรับการค้นคว้าในอนาคตคือ ระบบกฎหมายและกฎหมายสำคัญ ระบบการปกครองของกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมและปฏิสัมพันธ์ต่อระบบการปกครองของไทย ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและเมืองกับศูนย์กลางอำนาจการปกครอง ระยะเวลาในประวัติศาสตร์การพัฒนาของรัฐไทต่างๆ การบริหารจัดการที่ดินส่วนกลางเพื่อใช้ประโยชน์ส่วนรวมและสวัสดิการให้ผู้อยู่อาศัย ควรมียุทธศาสตร์การสนับสนุนการวิจัยในรูปเครือข่ายมากขึ้น มีชุดโครงการวิจัยเพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและทำงานร่วมกัน สนับสนุนให้นักวิชาการไทยและนักวิชาการไทยท้องถิ่นมีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ เป็นต้น

คำสำคัญ (Keyword): ไทยศึกษา, ไทย--การเมืองและการปกครอง, กลุ่มชาติพันธุ์ไทย, ชนชาติไทย

ผู้วิจัย : อรศิริ ปาณินท์ และคนอื่นๆ

ชื่อเรื่อง : การประเมินสถานภาพไทยศึกษา : สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม และหัตถกรรม

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ปีงบประมาณ: ๒๕๔๐ ปีที่วิจัยเสร็จ: ๒๕๔๑ ปีที่พิมพ์ : -

สาระสังเขป (Abstract)

งานวิจัยนี้อยู่ในชุดภาพรวมองค์ความรู้ไทยศึกษา ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อประมวลองค์ความรู้ ประเมินและสังเคราะห์สถานภาพไทยศึกษาด้านสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม หัตถกรรมของชนชาติไทย สำหรับการพัฒนาคอร์สการวิจัยในอนาคตการประเมินสถานภาพไทยศึกษาของสาขาเมืองและชุมชน สถาปัตยกรรม ศิลปกรรมและหัตถกรรมพบว่า ความสนใจในการศึกษาที่เน้นตามกลุ่มชาติพันธุ์ของสาขาเมืองและชุมชน สถาปัตยกรรม และศิลปกรรมคล้ายคลึงกัน คือผู้ศึกษาเน้นความสนใจหลักไปที่กลุ่มชาติพันธุ์ไทยวน ไทยเงิน รองลงมาคือ ไทลื้อ ไทใหญ่ ไทยลาว ส่วนจ้วง ไทพ่าเก ไทยคำตี้มีน้อยมาก แต่สำหรับสาขาหัตถกรรมจะมีความแตกต่างไปจากสาขาอื่นๆ เพราะงานส่วนใหญ่เน้นไปที่กลุ่มไท-ลาว รองลงมาคือไทยวน ไทยเงิน ส่วนกลุ่มอื่นๆ แทบไม่มีการศึกษา สำหรับกลุ่มไทอื่นๆ นอกเหนือจากกลุ่มชาติพันธุ์ไทที่กล่าวข้างต้น โดยเฉพาะกลุ่มกะไดไม่ปรากฏมีการศึกษาเลย ส่วนกลุ่มผู้ศึกษาหลักคือนักวิชาการไทย กลุ่มรองลงมาคือนักวิชาการตะวันออก น้อยที่สุดคือกลุ่มนักวิชาการไทย ส่วนนักวิชาการตะวันตกจะจำกัดอยู่ในแวดวงของนักวิชาการยุโรป โดยเฉพาะนักวิชาการฝรั่งเศสที่มีมากกว่าชาติอื่นๆ ด้านกรอบความคิด ทฤษฎี และวิธีการศึกษาของทั้ง ๔ สาขามีความแตกต่างกันไปตามธรรมชาติของสาขา

ผลการศึกษาที่น่าสนใจอีกข้อหนึ่ง คือความแตกต่างของแนวความคิด ทฤษฎีและวิธีการศึกษาที่เห็นได้ชัดเจนระหว่างนักวิชาการตะวันออกกับนักวิชาการตะวันตก พบว่านักวิชาการตะวันออกเน้นกรอบความคิดด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นหลัก ส่วนนักวิชาการตะวันตกเน้นกรอบความคิดเชิงการพัฒนา

ข้อเสนอแนะทิศทางการรอบความคิดและวิธีวิจัยที่เหมาะสมในอนาคตคือ การศึกษาหลายแนวทางร่วมกันทุกสาขา เพื่อให้ได้การวิจัยที่สมบูรณ์

คำสำคัญ (Keyword): สถาปัตยกรรมไทย, ศิลปกรรมไทย, หัตถกรรมไทย

ผู้วิจัย : นววรรณ พันธุเมธา และ หู เหยฝาง

ชื่อเรื่อง : การศึกษาวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาไทยเหนือ

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสถาบันไทยศึกษา

ปีงบประมาณ : ๒๕๓๗ ปีที่วิจัยเสร็จ : ๒๕๔๐ ปีที่พิมพ์ : -

สาระสังเขป (Abstract) :

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ จัดระบบคำศัพท์ ภาษาไทยเหนือให้เป็นหมวดหมู่โดยใช้ข้อมูลภาษาไทยเหนือจากเมืองด่า เมืองซอน จังหวัดใต้คง สาธารณรัฐประชาชนจีนผู้วิจัยเสนอผลงานวิจัยเป็นพจนานุกรม โดยเรียงคำตามหมวดความหมายจากกรอบความคิดผลงานวิจัยเรื่อง คำไทยเมืองเด็ก ของนววรรณ พันธุเมธาและคณะ

ผลการวิจัยสรุปว่าคำศัพท์ภาษาไทยเนื่อดังกล่าว แบ่งตามหมวดความหมายได้ ๑๗ หมวดคือ ๑) บุคคล ๒) ร่างกายส่วนต่างๆ และลักษณะ ๓) ความเป็นไปในชีวิต ๔) อาชีพ ๕) กิริยาอาการ ๖) ลักษณะนิสัยความสามารถและการรับรู้ ๗) ความเชื่อและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ๘) ค่านิยม ประเพณีและ การบันเทิง ๙) เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม การแต่งตัวและการทำความสะอาด ๑๐) อาหาร ขนม และเครื่องดื่ม ๑๑) สภาพบ้านเมืองและที่อยู่อาศัย ๑๒) การพูด ๑๓) สัตว์ ๑๔) พืช ๑๕) โลก ๑๖) สิ่งของเครื่องใช้ ๑๗) หมวดคำอื่นๆ

ศัพท์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นโลกทัศน์ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีของชาวไทยเนื่อ คำศัพท์ที่รวบรวมได้นี้จะ เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาเปรียบเทียบกับภาษาไทถิ่นอื่นๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษากการเปลี่ยนแปลงของภาษาตระกูลไทต่อไป

ผลการวิจัยดังกล่าว ทำให้เข้าใจถ้อยคำ สำนวน ไม่ว่าจะ เป็นภาษาใดก็ตาม ภาษาไม่ได้ทำหน้าที่ทาง ภาษาหรือการสื่อสารระหว่างมนุษย์เท่านั้น แต่ภาษายังทำหน้าที่ทางสังคมคือ บ่งบอก แนวความคิด ความเชื่อ การดำเนินชีวิตของเจ้าของภาษาด้วย ซึ่งผู้วิจัยบันทึกไว้ในบทนำ เพื่อเป็นประโยชน์ แก่ผู้สนใจที่จะศึกษาค้นคว้าต่อไป

คำสำคัญ (Keyword) : ภาษาไทเนื่อ, คำศัพท์ภาษาไทยเนื่อ, เมืองล่า, เมืองซอน, จังหวัดใต้คง, ยูนนาน, สาธารณรัฐประชาชนจีน

ผู้วิจัย : นววรรณ พันธุมธธา, หว่าง เหลียง และ เทพี จรัสจรวงเกียรติ

ชื่อเรื่อง : คำไทเมืองเด็ก

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสถาบันไทยศึกษา

ปีงบประมาณ : ๒๕๓๕ **ปีที่วิจัยเสร็จ :** ๒๕๔๑ **ปีที่พิมพ์ :** -

สาระสังเขป (Abstract) :

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์ที่จะรวบรวมคำและสำนวนที่ชาวไทเมืองเด็กใช้พูดกัน (เมืองเด็กตั้งอยู่ริมแม่น้ำเด็ก ซึ่งอยู่ระหว่างแม่น้ำคาวกับแม่น้ำดำ จังหวัดเขินลา ทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศเวียดนาม)

จากรายงานการวิจัยพบว่า คำศัพท์ทั้งหมด แบ่งเป็นหมวดใหญ่ๆ ๑๗ หมวด ได้แก่ ๑) คน ๒) ร่างกายส่วนต่างๆ และลักษณะ ๓) นิสัย ความสามารถ ความรู้สึก และความคิด ๔) ความเป็นไปในชีวิตและการดำเนินชีวิต ๕) กิริยาอาการและประสบการณ์ ๖) อิริยาบถ การเคลื่อนไหว การเคลื่อนที่ และอยู่กับที่ ๗) กิริยาที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ๘) กิริยาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอื่น ๙) ความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรม ๑๐) ถ้อยคำ ๑๑) สัตว์ ๑๒) พืช ๑๓) โลก ๑๔) เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ อาหาร สิ่งปลูกสร้างและพาหนะ ๑๕) สิ่งของเครื่องใช้ ๑๖) ลักษณะ สภาพ ความสัมพันธ์ และอาการของสิ่งต่างๆ ๑๗) เวลา

คำสำคัญ (Keyword) : เมืองเด็ก, ชนชาติไท, ประเทศเวียดนาม, ภาษาไทเมืองเด็ก, ภาษาไทขาว

ผู้วิจัย : ประคอง นิมนานเหมินท์ และ ดาว เริงหาว

ชื่อเรื่อง : ลักษณะสังคมและวิถีชีวิตคนไทยเนื่อในเขตใต้คง สาธารณรัฐประชาชนจีน : ภาพสะท้อนจากวรรณกรรม

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสถาบันไทยศึกษา

ปีงบประมาณ : ๒๕๓๗ **ปีที่วิจัยเสร็จ :** ๒๕๔๐ **ปีที่พิมพ์ :** -

สาระสังเขป (Abstract) :

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือการรวบรวมข้อมูลและทำความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมของชนชาติไทในเขตปกครองตนเองใต้คงในสาธารณรัฐประชาชนจีน ข้อมูลที่ใช้คือวรรณกรรมประเภทนิทานพื้นบ้านประเภทต่างๆ ซึ่งคนใต้คงเล่าในโอกาสต่างๆ เช่น ขณะพักผ่อน ทำงาน นั่งอยู่ในวัดหลังฟังพระธรรมเทศนา ประเภทของนิทานพื้นบ้านใต้คง ได้แก่ นิทานเกี่ยวกับพุทธ-ศาสนา นิทานมหัศจรรย์ นิทานสัตว์ นิทานขำขัน นิทานชีวิต นิทานอธิบายเหตุ นิทานประจำถิ่น เทพปกรณัม และนิทานคติ ประเภทที่พบมากที่สุด คือนิทานพุทธศาสนาที่เป็นชาดกนอกนิบาต ซึ่งเรียกเป็นภาษาใต้คงว่า “อาปมอะลอง”

นิทานพื้นบ้านใต้คงสะท้อนให้เห็นสังคมที่มีชนชั้น ซึ่งมีกษัตริย์หรือเจ้าเมืองเป็นผู้ปกครองแผ่นดินทำหน้าที่ตัดสินความ กษัตริย์บางองค์หลงอำนาจ และกดขี่ข่มเหงราษฎร นอกจากนี้ นิทานยังสะท้อนให้เห็นว่า ชนชั้นเศรษฐีมีชีวิตความเป็นอยู่ต่างจากคนทั่วไป ประชาชนมีอาชีพเกษตรกรรม ปลูกข้าวเป็นหลัก มีชีวิตอยู่ใกล้แหล่งน้ำ จับปลาเป็นอาหาร

ในด้านความคิดและความเชื่อ คนไทใต้คงนับถือพุทธศาสนาผสมผสานกับความเชื่อแบบเดิม มีค่านิยม คือนิยมคนที่กล้าหาญ ขยัน ฉลาด ส่วนที่เกี่ยวกับผู้หญิง คนใต้คงนิยมผู้หญิงที่รักนวลสงวนตัว ชื่อสัตย์ต่อสามี ฟังสามี และทำมาค้าขาย เลี้ยงครอบครัวได้

คำสำคัญ (Keyword) : ชนชาติไท, ไทใต้คง, ไทเหนือ สาธารณรัฐประชาชนจีน, ไทใต้คง--นิทานพื้นบ้าน

ผู้วิจัย : ประคอง นิมมานเหมินท์ และคนอื่นๆ

ชื่อเรื่อง : วัฒนธรรมข้าวของชนชาติไท : ภาพสะท้อนจากตำนาน นิทาน เพลง

เงินทุน : เงินทุนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี

ปีงบประมาณ : ๒๕๓๗ **ปีที่วิจัยเสร็จ :** ๒๕๔๔ **ปีที่พิมพ์ :** -

สาระสังเขป (Abstract) :

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะร่วมและลักษณะแตกต่างในด้านวัฒนธรรมข้าวของชนชาติไทที่สะท้อนจากข้อมูลคติชนประเภทตำนาน นิทานพื้นบ้านและประเพณีพิธีกรรม โดยเลือกศึกษาชนชาติไท ๖ กลุ่ม เป็นกลุ่มที่นับถือพุทธศาสนา ๔ กลุ่ม ได้แก่ ลาว ไทลื้อ ไทจีน ไทใต้คง และนับถือความเชื่อแบบดั้งเดิม ๒ กลุ่ม คือ ไทดำและไทขาว

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า วัฒนธรรมข้าวมีความสัมพันธ์กับการจัดระเบียบสังคมของชนชาติไททุกกลุ่มที่ศึกษา เดิมทีดินทำรชาอาณาจักรเป็นของพระเจ้าแผ่นดิน ต่อมาได้แจกแก่ข้าราชการและประชาชน ระบบที่ดินจึงมีความสัมพันธ์กับการจัดระเบียบสังคมด้านการปกครองและฐานันดรไพร่ด้วย ชนชาติไททั้ง ๖ กลุ่ม มีวิถีชีวิตในรอบปีที่แนบแน่นกับกระบวนการผลิตข้าวในช่วงเวลาของแต่ละเดือน นอกจากจะใช้ชีวิตกับการทำนา ยังมีการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เพื่อให้การปลูกข้าวได้ผลดี พิธีกรรมส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับ ความเชื่อดั้งเดิม แต่ประเพณีทางพุทธศาสนาก็มีบทบาทในการสร้างเสริมกำลังใจในกระบวนการผลิตด้วย พิธีขอฝนเป็นพิธีกรรมเพื่อแก้ปัญหาเมื่อเกิดฝนแล้ง เดิมคนไททุกกลุ่มมีพิธีกรรมขอฝนเป็นพิธีกรรมประจำปี ที่ผู้นำมีบทบาทจัดทำขึ้น โดยแบ่งอยู่ในพิธีกรรมไหว้ผีเมืองและพิธีขึ้นปีใหม่ พิธีขอฝนของคนไทมีที่มาจาก รากฐานของความเชื่อดั้งเดิม คนไทที่นับถือพุทธศาสนาได้ผสานความเชื่อดั้งเดิมเข้ากับความเชื่อในพุทธศาสนา คนไทจึงมีพิธีกรรมเพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์หลายอย่างซึ่งมีทั้งที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน ชนชาติไททุกกลุ่มมีตำนานว่าด้วยความเป็นมาของข้าว โครงเรื่องของตำนานข้าวซึ่งจัดได้เป็น ๒ แบบชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของชนชาติไทแยกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มไทดำ ไทขาว ลาวและไทยอีสาน และกลุ่มไทลื้อ

ไต้หวัน ไทไต้คงและไทยวนในล้านนา ตำนานข้าว นับเป็นบันทึกที่สะท้อนให้เห็นความขัดแย้งและการ
ประนีประนอมทางความเชื่อของคนไทในอดีตได้เป็นอย่างดี คนไททุกกลุ่มทำขวัญข้าวและบางกลุ่มยังทำ
ขวัญควาย การทำขวัญข้าวและการทำขวัญควายนอกจากเป็นพิธีกรรมเพื่อความอุดมสมบูรณ์และสร้างขวัญ
และกำลังใจแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นว่าคนไทมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งเหนือธรรมชาติอย่างใกล้ชิด
คำสำคัญ (Keyword) : วัฒนธรรมข้าว, ชนชาติไท, ตำนาน, นิทาน, เพลง